

***Doprinos ministara nadležnih za prostorno uređenje i razvoj javnoj raspravi koja je u tijeku o Zelenoj knjizi “Prilagodba klimatskim promjenama u Europi - mogućnosti za djelovanje EU ”***

Mi, ministri nadležni za prostorno uređenje i razvoj Europske unije, sastavši se na poziv portugalskog predsjedništva 23. studenog 2007. da raspravimo i postignemo zajedničko stajalište o pitanjima vezanim uz teritorijalnu koheziju, tijekom neformalnog ministarskog sastanka o teritorijalnoj koheziji i regionalnoj politici, u Ponta Delgadi, Azori, *smatramo*:

- klimatske promjene jedan su od najvažnijih novih izazova s kojima se europski teritorij suočava, te naši gradovi i regije trebaju postati otporniji u kontekstu klimatskih promjena (u Teritorijalnoj agendi Europske Unije usvojenoj u Leipzigu u svibnju 2007.);
- na čitav europski teritorij već djeluju učinci klimatskih promjena, iako različitim vrstama utjecaja i uz različite stupnjeve osjetljivosti;
- utjecaji klimatskih promjena traže strategije i mjere ublažavanja kao i strategije i mjere prilagodbe, uključujući tehnička, socijalna, gospodarska i institucionalna rješenja;
- složenost prilagodbe klimatskim promjenama zahtijeva sektorski kao i integrirani međusektorski pristup, uključujući horizontalnu i vertikalnu suradnju između nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti, kao i sudjelovanje dionika;
- u Zelenoj knjizi EU prostorno se planiranje navodi kao primjeren alat za utvrđivanje troškovno učinkovitih mjera prilagodbe,

**1. Izjavljujemo da:**

- prostorni razvoj, sa svojim integriranim međusektorskim pristupom te sustavom upravljanja na više razina, po svojoj prirodi može osigurati primjeren okvir i temelj za provedbu strategija i mjera prilagodbe koje poštuju teritorijalnu raznolikost Europe a istovremeno ostaviti prostora za specifične potrebe te tako biti primjeren alat;
- održiv prostorni razvoj može pružiti integrativni okvir za povezivanje ranjivosti i procjene rizika sa sposobnostima prilagodbe i prilagodbenim reakcijama čime se olakšava utvrđivanje političkih opcija i troškovno učinkovitih strategija, posebice u osjetljivim regijama kao što su obalna područja, planine, navodnjavana područja ili poplavne nizine;
- prostorno i urbano planiranje također može pridonijeti provedbi mjera ublažavanja putem pružanja smjernica i pravila o prostornoj organizaciji aktivnosti, uporabi zemljišta i infrastrukturi različitih razmjera;
- prilagodba može služiti kao prvi pokusni slučaj za procjenu utjecaja na teritorij, pošto procjena utjecaja na teritorij također može biti važan analitički alat za

prikupljanje znanja o prostornim učincima sektorskih politika EU prilikom integriranja klimatskih promjena i time pružiti informacije o sinergijama i mogućim sukobima među politikama;

- primijenjeno istraživanje koje treba poduzeti u okviru programa ESPON 2013 pridonijet će boljem razumijevanju regionalnih i lokalnih utjecaja različitih scenarija klimatskih promjena. Ti će se rezultati odnositi na različite vrste regija i njihova gospodarstva;
- projektne aktivnosti koje će biti provedene putem Operativnog programa INTERREG IV kao i Cilja 3 strukturnih fondova za europsku teritorijalnu suradnju također će se baviti klimatskim promjenama i konkretnim načinima ublažavanja i prilagodbe u gradovima, regijama i većim teritorijima, koji će pružiti važno iskustvo i doprinos pitanju strategija i mjera ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama.

**2. Obvezujemo se, u okviru naših mogućnosti i nadležnosti, da ćemo:**

- istaknuti važnost uvođenja teritorijalne dimenzije u pitanja klimatskih promjena, na razini EU kao i na nacionalnoj razini;
- uključiti pitanja ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama u etabliranu politiku prostornog razvoja, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
- promicati zajedničke transregionalne i integrirane pristupe i strategije upravljanja rizicima u cilju suočavanja s prirodnim nepogodama, smanjivanja i ublažavanja emisija stakleničkih plinova i prilagodbe klimatskim promjenama.

**3. Povjeriti** Vijeću stručnjaka “Teritorijalna kohezija i urbana pitanja” da putem “tematskog rada na klimatskim promjenama” utvrdi i karakterizira glavne teritorijalne učinke klimatskih promjena, usporedi načine na koje države članice rješavaju ovo pitanje i utvrdi primjere dobre prakse koji bi se mogli primijeniti u ostalim državama članicama.

**4. Molimo** portugalsko predsjedništvo da ovaj dokument dostavi Europskoj komisiji do 30. studenog, kao zajednički doprinos javnoj raspravi koja je u tijeku o Zelenoj knjizi “Prilagodba klimatskim promjenama u Europi - mogućnosti za djelovanje EU”.